

Интервју: Педи Ешдаун, високи представник: “Унутар БиХ ће се цртати нове границе!”

** Дејтонски споразум био је исправан посљедњих десет година, али није за следећих десет: морате да промијените Устав *
Требало је да будемо осјетљивији према Хрватима; Босна и Херцеговина неће бити оно што јесте ако у њој не буде Хрвата*

МОСТАР – Британски лорд Педи Ешдаун који крајем мјесеца службено предаје дужност Високог представника у БиХ њемачком наследику Кристијану Шварцу Шилингу у посљедњем интервјуу. Вечерњем листу углавном је био окренут према будућности Босне и Херцеговине коју види у друштву европских земаља. Посљедње четири године проведене у БиХ оцијенио је релативним напретком.

Педи Ешдаун: Те ћу оцјене да препустим другима. У инаугуралном говору задао сам себи задатке да се БиХ постави на пут према државности и Европи. Успоставили смо јединствен судски систем, царинску управу, порезни систем, обавјештајну службу, војску а ту су и основе за јединствену полицијску службу. Створили смо оквире за модерну децентрализовану државу.

Вечерњи лист: Критичари су вас једнако оптуживали да сте водили процесе пребрзо, а други да сте били у мисији опстанка Републике Српске?!

Педи Ешдаун: Моја је мисија овдје да браним Дејтон, а у њему почива правно утемељење Републике Српске. С друге стране у Бањалуци ме умјесто Ешдаун ословљавају са ‘аждаја’. Они тврде да сам одузео овлаштења РС-а.

Вечерњи лист: Слажете ли се са позитивном оцјенама сарадње РС-а са Хагом а двојица најтраженијих Караџић и Младић још се

шећу слободно?

Педи Ешдаун: Није на мени да о томе судим, него на госпођи Дел Понте која је изнијела оцјену о сарадњи Бањалуке. Велики помак направљен је изручивањем 11 оптуженика. Али ипак, моје највеће разочарање након четири године на одласку одавде представља чињеница да су Караџић и Младић још на слободи.

Вечерњи лист: Католичка Црква прозивала је цијелу међународну заједницу и Вас да не подупирете повратак Хрвата у РС?!

Педи Ешдаун: Католичка Црква није ме више критиковала од православне или од реиса улеме. Глас католичке Цркве био би много снажнији да сам чуо барем једног католика који се заузима за повратак Срба у Крајину. БиХ неће бити оно што јесте уколико у њој не буде Хрвата. Јако сам забринут због броја Хрвата који су напустили БиХ. Уколико говорим у име међународне управе, онда могу да кажем да није била свјесна и осјетљива колико је требала да буде о рањивости Хрвата. Ако такву врсту критике прихватам ја, онда то може и већина мојих колега.

Вечерњи лист: Хрвати тврде да су мањина у оба ентитета и зато траже преустројавање земље, а међународна заједница не жели предузети ништа?!

Педи Ешдаун: То није нешто чиме се међународна управа бави.

Вечерњи лист: Али Дејтон је управо наметнут од међународне заједнице?!

Педи Ешдаун: Дејтонски споразум је био исправан посљедњих десет година, али није за сљедећих десет. Зато морате да промијените Устав што понављам већ три године. Свака држава која је спремна да уложи 70 % средстава на политичаре и бирократе, а 30 % на здравство, социјалну помоћ, осигурање не може преживјети. Слиједи фаза изградње ефикасне државе. То је посао за грађане БиХ, а не за нас.

Вечерњи лист: Управо сада амерички амбасадор покушава да увјери стране да прихвате измјене!

Педи Ешдаун: То јесте наш посао помоћи овај процес, али не доносити рјешења. До успјеха се може доћи само договором три народа. Нема наметања науштрб других.

Вечерњи лист: Је ли реално очекивати цртање нових граница унутар БиХ?

Педи Ешдаун: То се мора догодити. Ако ви то не можете да учините, нема прикључења Европи. Је ли реално очекивати прикључење Европи – јесте. Вањске границе БиХ никада се, међутим, не могу мијењати. Питање унутарњих граница је пуно више економско него уставно питање. Због големих ресурса ова земља једноставно не би требала да буде сиромашна. Сиромашна је због одредби Устава да се пуно троши на политичаре који превише узимају од народа.

Одлука је на Човићу, треба се забринути

Вечерњи лист: Имају ли националне странке будућност и могу ли водити БиХ у ЕУ?

Педи Ешдаун: Хрватски премијер Санадер је разумио да ХДЗ треба да се усмјери као реформистичка странка. То је и једини пут за националистичке странке у БиХ укључујући СДС и СДА. ХДЗ БиХ треба да слиједи Санадеров примјер. У националним странкама треба да се догоди побједа реформистичких елемената.

Вечерњи лист: Јесте ли тиме препоручили Човићу да одступи с обзиром да сматрате исправним Санадерове потезе?!

Педи Ешдаун: То је до господина Човића и ХДЗ-а. У унутрашњу расправу се не желим мијешати. ХДЗ ће, као најснажнија политичка странка Хрвата у БиХ, учинити највише за свој народ реформишући се у европску странку десног центра. Треба се забринути што сестринска странка ХДЗ-у, Европска народна

странка, ставља упитник над будућим чланством.